

Önce Aile

SORGUN REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ
Değerler Eğitimi Katalođu

2018-2019
Mart

En olgun mü'min, ahlakı en güzel olan ve ailesine karşı en çok lütufkar davranandır.
(Hadis-i şerif meali)

Anne gezindiğin bağ, baba yaslandığın dağdır. Ömrümün en güzel çağı annen ve babanla olandır.” Ataol Behramoğlu

Herkese karşı tatlı ve uysal olmaya dikkat ediniz, bilhassa evinizde. François de Sales

**Günün birinde hepimiz sonsuza dek susacağız. Onun için sevdiklerinize şimdi,
SENİ SEVİYORUM, demekten çekinmeyin.**

Bu dünyadaki tek servet ailendir. Paradan ve kudretten daha önemlidir.

Bir memleketin yükselmesi, ev ve aile muhabbetine bağlıdır.

Düzenli aile hayatı olmayan ülkeler, kolay yıkılırlar.

Ailesine bağlı olan, vatanına da bağlı olur. Ludwig van beethoven

Aile toplumun özüdür. Onu tahribe yönelen her şey toplumun tahribine yönelmiş demektir.

**Ailenin bozulması, modern hayatın psikolojik ve maddi şartları, huzursuz bir neslin yetişmesine sebep olur.
İnsanlar, çocuğa huzursuzluk ve bela gibi bakıyor; işte batı kendi kendini böyle bitiriyor. Alexis Carrel**

**Ana ve babaların çocuklarına bağışlayabilecekleri en güzel miras, günlük
zamanlarından birkaç dakikadır. O. A. Batista**

Dünyayı tüm aradıktan sonra, mutluluğun kendi öz yuvanda olduğunu öğreneceksin. Voltaire

**Tüm sevinlerinizi bytmek, acılarınızı küçültmek istiyorsanız ailenize ihtiyacınız var demektir.
İhtiyacınız olan tüm güzel hisler burada mevcuttur.**

En olgun MÜ'mün,
ahlakı en güzel olan ve
ailesine karşı en çok lütufkar
davranandır.

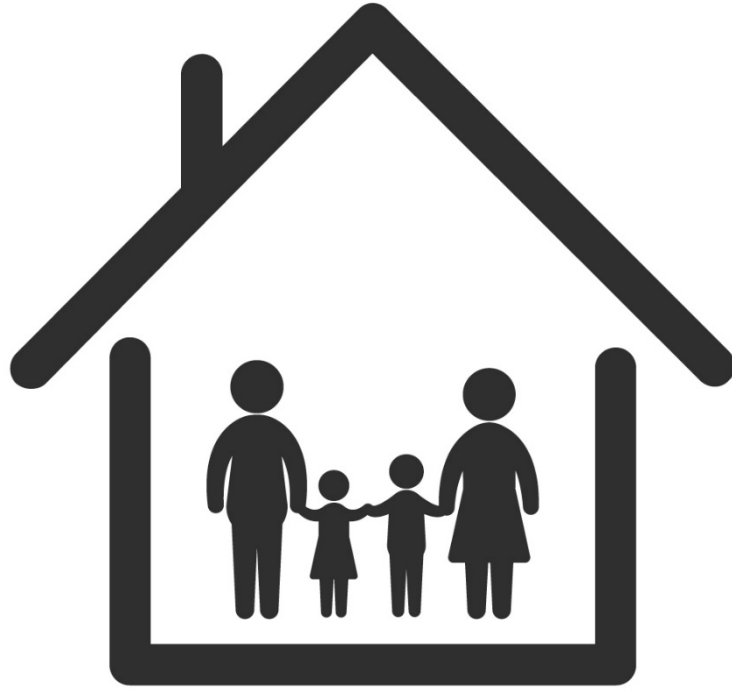
(Hadis-i şerif meali)

SİZİN EN HAYIRLINIZ AİLESİNE
EN ÇOK FAYDALI OLANINIZDIR.

Eski araba, eski arkadař, eski ev olur ama
"eski anne", "eski baba" , "eski kardeş" olmaz.

Hayattaki en önemli varlıktır AİLE.

Bir memleketin yükselmesi,
ev ve aile muhabbetine bağlıdır.

*ANNE BABANIN
YAŞAMI
ÇOCUĞUN
ÖRNEK
KİTABIDIR*

HESAP

Küçük çocuk annesine geldi ve ona elindeki kâğıdı uzattı. Annesi ellerini önlüğüne silerek kuruladıktan sonra kâğıdı okumaya başladı:

Çimleri biçtiğim için: 5 Lira

Bu hafta odamı temizlediğim için: 1 Lira

Alışverişe gittiğim için: 50 kuruş

Küçük kardeşime baktığım için: 50 kuruş

Çöpü döktüğüm için: 2 lira

İyi bir karne getirdiğim için: 15 lira

Bahçeyi temizlediğim için: 2 lira

Toplam borç: 27 Lira

Annesi, umutla kendisini süzen oğluna baktı. Eline bir kalem aldı; kâğıdın arka yüzünü çevirdi ve şunları yazdı:

Seni dokuz ay karnımda taşıdım: Bedava

Hasta olduğunda başında bekledim, elimden geleni yaptım: Bedava

Senin için dua ettim: Bedava

Yıllar boyu değişik nedenlerle senin için gözyaşı döktüm: Bedava

Senin için geceler boyu kaygı duyup, uykusuz kaldım: Bedava

Oyuncaklarını topladım, yemeğini hazırladım, giysilerini yıkadım, ütiledim: Bedava.

Ve oğlum bunların hepsini topladığım zaman gerçek sevginin bedelinin olmadığını görürsün; bedavadır çünkü.

Oğlu, annesinin yazdıklarını okuyunca gözleri doldu. Annesine baktı ve “Anneciğim seni seviyorum” dedi. Sonra annesinin elinden kalemi aldı ve kâğıda büyük harflerle şunları yazdı:

HEPSİ ÖDENMİŞTİR.

Anne Kuş

NAZLI; anneannesinin bahçesinde dolaşmaya bayılıyordu. Havalar ısınıp, güneş o tatlı yüzünü göstermeye başlayınca hafta sonlarını ailecek burada geçirirlerdi. Bu Kocaman bahçede neler yoktu ki.

Bir yandan elma, kiraz, şeftali ağaçları öteki yanda ise domatesler, salatalıklar, maydanozlar ve fasulyeler. Aaa tabii ki anneannesinin gözü gibi baktığı gülleri unutmamakta gerekirdi. Kırmızısı, beyazı, her biri ayrı güzel kokardı.

Güneşli bir hafta sonu evlerinden çıkış anneannesinin bahçesine gidiyorlardı. Koca bir kış geçmiş ve kar, yağmur, çamur derken hiç gelememişlerdi. Bahçede kim bilir ne değişiklikler yapmıştı anneanesi. Acaba minik papatyalar açmış kıydı? Babası da çok yavaş gidiyordu. Bu patika yol geçen seneye göre daha mı uzamıştı? «Yok canım, daha neler!» dedi Nazlı içinden. Arabadaki herkesin kendisine bakmasıyla içinden söylemediğini fark etti. Neyse ki anneannesinin beyaz evi görünmüştü de bunun üzerinde kimse durmamıştı.

Arabadan ilk inen Nazlı oldu. Koşa koşa anneannesinin yanına gitti.

«mis kokulu anneannem! Seni çok özledim» diyerek öptü ve hemen bahçeye doğru ilerledi. Anneanesi arkasından:

«Aman dikkatli dolaş evladım. Maydanoz ektim, sakın basmayasın üzerine» diye seslendi. Nazlı da:

«taaamaam!» diye cevap verdi. Bahçe ne kadar güzelleşmişti. Kiraz ağaçları bembeyaz çiçek açmışlar, papatyalarda aynı renkten Nazlı'yı selamlamışlardı sanki.

Nazlı kiraz ağacının tepesinde bir kuş yuvası gördü. Yuvanın tam ortasında ise bir kuş vardı. Bu anne kuş olmalıydı.

Anne kuş hiç kıpırdamıyordu.

Bir süre sonra anne kuşun yanında, iki tane tüysüz, değişik yaratıklar belirdi. Nazlı, ilk bakışta yavru kuş olduğunu anlamamıştı.

Zaten daha önce böyle tüysüz bir kuş görmemişti ki. O minik yaratıklar cıkıcık diye ötmeye başlayınca kuş olduklarını anlamıştı. Anne kuş ise yuvadan çoktan uçup, gitmişti.

Yavrularını karnını doyurmak için yemek toplamaya gitti sanırım» dedi. Öğretmenlerinin anlattığı bir öyküden biliyordu bunu. O sırada annesi Nazlı'ya seslendi ve kahvaltıya çağırdı.

O gün hava öğleye kadar güneşli ve ılık gitti. Öğeden sonra ise bulutlandı. Şimşek çakmaya başladı , gök gürültüsü her tarafa bir ürperti vermeye başladı. Nazlı'nın aklında ise kiraz ağacındaki yavru kuşlar vardı. Ara sıra ağacın yanına gitmişti. Ama anne kuş görünürlerde yoktu.

Seyrek seyrek iri yağmur taneleri düşmeye başlamıştı. Nazlı ıslanmamak için eve girdi ve pencerenin önünden kiraz ağacını izlemeye başladı. Yavruları gibi, Nazlı da anne kuşu bekliyordu. Zavallı yavrular yuvalarında kim bilir ne yapıyorlardı!

Neyse ki, yağmur iyice artmadan anne kuş geldi, yavrularını kanatlarını altına aldı. Nazlı'nın içi rahatlamıştı. Kocaman bir «ohhh!» çekti. Mutluydu.

Yağmur dindiğinde işi merdiven alıp yuvaya koşmak oldu. Rüzgar hafif hafif esiyordu. Nazlı kuşları korkutmamak için yavaş yavaş yuvaya çıktı. Yuvaya başını uzatınca anne kuşun hareket etmediğini fark etti. Yavrular ise annelerinin kanatlarının altına büzüşmüşler ve ağzını açıp duruyorlardı. Nazlı hızlı hızlı merdivenlerden indi. Doğruca anneannesinin yanına gitti. Ağaçta gördüklerini anlattı. O kadar heyecanlı anlatıyordu ki bir anda annesi ve babası da yanlarına gelivermişti. Nazlı, annesine dönüp: «anneciğim, yavrular için bir şey yapamaz mıyız? Anne kuş hiç hareket etmiyordu. Acaba ölmüş müdür? Belki de yaralandı. Babam onu iyileştirebilir mi?» diye sordu.

Annesi:

«bir bakalım evladım. Sen hiç telaşlanma. Anne kuş yağmur damlalarından çok üşmüş olabilir. Anneler, gerektiğinde, yavrularının hayatlarını kurtarmak için kendi canlarını vermekten hiç çekinmezler» dedi ve Nazlı'ya sarıldı.

Neyse ki annesinin dediği gibi olmuştu. Anne kuş, yavrularını korumak için kanatlarını iyice açmış bu yüzden de üşümüşü. Babası anne kuşu iyileştirmek için elinden gelen her şeyi yapmıştı. Nazlı ise yavru kuşları doyurmak için bahçeden solucan toplamıştı.

Aradan bir hafta geçmişti ki bir akşam telefon çaldı. Arayan anneannesiydi.

«müjdem i isterim! Anne kuş iyileşti yavrularını besleyebiliyor»

Nazlı bu habere çok sevinmişti. Annesine sarılıp:

Artık beni ne kadar çok sevdiğini anlayabiliyorum anne! Ben senin yavru kuşunum çünkü» dedi.

Babadan Oğluna Mektup

Bütün bunları, ancak sen uyurken yazabiliyorum. Az önce oturmuş tek başıma kitabımı okuyordum. Birden içimi bir pişmanlık dalgası kapladı. Kendimi çok suçlu hissediyordum. Kalkıp odana, senin yanına geldim. Küçük ellerinden biri yanağına dayanmış ve bukleli saçların terle ıslanan alnına yapışmıştı

Bu sabah, sen okula gitmek için giyinirken, yine seni azarlamıştım. Yüzünü iyi yıkamamıştın, ayakkabıların da kir pas içindeydi! Bir de yerlere eşyalarını atıp ortalığı dağıtman var ya, büsbütün sinirlendirmişti beni. Kahvaltı masasında da seni azarladım. Masanın üzerine bir şey devirdin, dirseklerini masaya dayadın ve ekmeğine gereğinden çok tereyağı sürdün. Bu davranışlar beni çileden çıkarmıştı.

Ben işe, sen okula gitmek üzere evden çıktık. Sen bana “Güle güle babacığım” diyerek el salladın. Ben karşılık bile vermedim ve sana “Omuzlarını dik tut, kambur yürüme!” diye çıktım.

Akşam işten eve gelirken, seni sokakta dizlerini yere dayamış halde, toz toprak içinde çocuklarla oynarken gördüm. Ayakkabıların perişan haldeydi. Önüme katıp seni eve getirdim, arkadaşlarının yanında küçük düşürdüm. Sonra, “Bu ayakkabıların parasını sen kazansaydın, bakalım böyle kullanır mıydın?” diye azarladım. Akşam yemekten sonra ben çalışma odama çekilince, sen ürke ürke odama geldin. Ben ise, gazetemden üzerinden sana sert bir bakış fırlatarak, “Gene ne istiyorsun?” diye sordum.

Sen hiçbir şey söylemedin, koşarak yanıma geldin ve kollarını boynuma dolayıp, beni öptün. Allah'ın kalbine verdiği sevgiyi, benim ilgisizliğim solduramamıştı. Sen, bu sevgi ile, o küçücük kollarınla beni sarıp sarmalamıştın.

İşte böyle, yavrum. Sen yattıktan az sonra gazetem ellerimden kaydı. İçimi bir pişmanlık sardı. Sana karşı yaptığım hataları görmek, beni tarifi imkânsız bir şekilde üzdü. Galiba kusur aramak, azarlamak alışkanlık haline gelmişti bende. Seni seviyordum. Fakat, senin küçük bir çocuk olduğunu unutup, büyük insan davranışları bekliyordum senden. Ancak uzun yıllar sonunda biriktirilebilecek bir yığın hayat tecrübesine şimdiden sahipmişsin gibi davranmanı istiyordum. Oysa, senin ruhunda ne kadar gerçek, ne kadar doğru, ne kadar temiz şeyler var! Küçücük kalbin ne kadar da büyük! Benden yüz bulamadığın halde beni gelip öpmenle, bunu öyle güzel açıkladın ki...

Korkarım ki, seni kocaman bir adam sandım bugüne kadar.

Şimdi sana bakıyorum da, ne kadar küçüksün!

Bebeğim bunu ancak şimdi anlıyorum.

Meğer senden çok fazla şey istemişim oğlum!. Çok fazla şey...

Sınıf İçi Etkinlik

- Çocukların getirdiği kendilerine ve aile üyelerine ait vesikalık fotoğraflar incelenir. Çocuklardan fotoğraftaki kişilerin isimlerini, mesleklerini, yakınlık derecelerini (anne/baba/kardeş/dede/hala/amca vb.) ve fiziksel özelliklerini tanıtmaları istenir.
- Çocuklardan en genç ve en yaşlı bireylerin fotoğraflarını göstermeleri istenir.
- Ailenin çok değerli olduğu, yaşlı/genç her bireye saygı ve sevgiyle yaklaşmamız gerektiği, ailenin en büyük üyelerinin bazen yardıma ihtiyaç duyabileceği ve bizim de onlara yardımcı olmamız gerektiği hakkında sohbet edilir.
- “Bu fotoğraflarla bir oyun oynayalım.” denir ve çocuklardan fotoğrafları sınıfın farklı bölümlerine yerleştirmeleri istenir.
- Müzik açılır ve çocuklar dans eder; müzik durduğunda ise çocuklardan ailesine ait bir kişinin fotoğrafını almaları ve bu fotoğrafın kime ait olduğunu söylemeleri istenir. Aile bireylerine ait tüm fotoğrafların toplamasının ardından oyun sona erer.
- Fotoğraflarla masalara geçilir. Resim kâğıdı ve boya kalemleri dağıtılır. “Ailemize sürprizimizi hazırlayalım ve aile ağacımızı oluşturalım” denilir. Büyük bir ağaç çizmeleri ve aile üyelerinin fotoğraflarını ağacın üzerine yapıştırmaları istenir. “Hediyemize, okuduklarında ailemizi çok mutlu edecek bir not yazalım.” denilerek çocukların ailelerine iletmek istediği güzel sözler çalışmalarına not edilir.
- Yapılan aile ağacı hediye edilmek üzere eve gönderilir.

Sınıf İçi Etkinlik

İYİLİK PASTASI

- Öğretmenler sınıflarda iyilik yapmanın önemi üzerinde açıklama yaparlar.
- Ne gibi iyilikler yaptıklarını, kimlere iyilik yaptıklarını, yaptıktan sonra neler hissettikleri öğrencilere sorulur. Bu konuda sınıfta bir ön hazırlık yapılmış olunur.
- Daha sonra okulun en göze çarpan bölümünde bir “iyilik köşesi” düzenlenir.
- Buraya öğrencilerin aileleri için yaptıkları iyiliği yazıp içine atacakları bir karton pasta yapılıp konulur.
- Öğrenciler yaptıkları iyilikleri ve bu iyiliklerin kendilerinde bıraktığı izleri yazıp iyilik pastasının içine atarlar.
- Her hafta açılan kutudan seçilen iyiliğin ve iyilik yapan öğrencilerin törenle ödüllendirilmesi, takdir edilmesi ve diğer öğrencilere örnek teşkil etmesi sağlanır.

Aileler İçin Alternatif Yollar

Ortak günlük tutun.

Aile üyeleri arasında paylaşılan bir günlük. Olumlu mesajlar iletmek ve birbirlerinin günlük meselelerini haberdar olmak ve beklediğiniz etkinlikler ve olaylar için plan yapmak için kullanılabilir.

Ortak günlük için bazı ipuçları

Birbirinizi daha iyi tanımak için birbiriniz hakkında sorular sorun

Çocuğunuzun yaptığını fark ettiğiniz olumlu şeyleri yazın. (yazılın için çok çalıştın; seninle gurur duyuyorum.)

Çocuğunuz için saçma resimler yapın.

Çocuğunuzun sevebileceği şiir ve sözler yazın.

(Günlüğe yazacağınız konular olumlu ve destekleyici mesajlar olmalıdır.)

Kendi oyuncaklarınızı yapın

Sadece onlarla oynayabilecekleri bir şey yapmış olmakla kalmaz, daha da önemlisi, birlikte geçirilen o zamanın alanlarını inşa edersiniz. İnternette basit oyuncaklar oluşturmak, oyun alanlarını süslemek için geri dönüşüm materyallerini kullanma yollarıyla ilgili sonsuz projeler yer almaktadır.

Bebek evleri bloklar, oyuncak araçlar, yollar vs geri dönüştürülmüş materyallerden yapılabilir.

Sizler için birkaç fikir...

Ortak günlük önerileri

- Kendini çöp adam şeklinde komik bir şeyler yaparken çiz.
- Benimle ilgili neyi sevdiğini söyle.
- Hayatında şimdiye kadar aştığın en büyük zorluk nedir? Bunu nasıl başardın.
- En son ne zaman ağladın? Seni ağlatan neydi?
- Eğer bir hayvan olsaydın, hangi hayvan olurdun?
- Seyehat etmek istediğin üç yeri yaz.
- Bir çiçek olsan nasıl bir çiçek olurdun?
- Ailemizi hayvanlar gibi çiz; her tür hayvan olabilir.
- En sevdiğin dondurmayı tarif et.
- Sence sorumlu bir çocuk (10-12 yaş) için en uygun ve adil kurallar nelerdir?
- Ağlarken ne iyi hissetmeni sağlar?

Aileler İçin Alternatif Yollar

Sevgi Notları

Ebeveynlerin veya çocuğa bakımı ile ilgilenen kişilerin çocuğun beslenme çantasına, kitaplarının arasına, yataklarının başına bıraktığı mesajlardır. Sevgi notları ile çocuklar ne çok sevildiklerini ve ne kadar özel olduklarını hatırlatmak için harika bir yol olduğu gibi iletişim kurmanın da bir yoludur.

Henüz okuyamayanlar için

- Bir kalp çizin ve imzalayın.
- Çocuğunuz için bir resim çizin; uğur böceği, gökkuşağı, çöp adam, güneş yıldız vs
- Bir dergiden seveceğini düşündüğünüz bir resim kesin.
- Parmak izinizden resimler yapın.

Okumayı bilenler için

- Seni seviyorum.
- İyi günler
- Gülümse
- Seviliyorsun.
- Bunu yapabilirsin.
- Sen iyi bir çocuksun.

Zaman Ayırmak

«Mola vermenin» alternatifidir. Çocuğunuz huysuz ve tepkili hale geldiğini fark ettiğinizde «Zaman Ayırmayı» deneyin. Zaman ayırma, bağlanma ihtiyacına kendiniz ve çocuğunuz için saygı gösterdiğiniz zamandır. Bu çocukla iletişim kurmak anlamına gelir: **Burada bağlantımızın koptuğunu fark ettim Şu anda bir şey yolunda gitmiyor. Hadi zaman ayıralım.** Birlikte süt içmek, çocuğun ayağına masaj yapmak, sarılıp çizgi film izlemek, boyama yapmak vb anlamına gelebilir.

Yemek Sohbet Kartları

En sevdiğin yiyecek nedir?

Şu anda herhangi bir yere gidebilseydin nereye giderdin?

Evde oturmayı en sevdiğin yer neresidir?

Bugünkü ruh halinizi tanımlayan üç renk seçin.

Hangi ev eşyalarını seviyorsun?

Dünyada bir iş yapabilseydin hangi işi yapmak isterdin?

Seni en çok ne mutlu eder?

Bugün gerçekten iyi bir şey yaptın mı?

**Hayatında kimler ile neleri,
hangi oranda paylaşıyorsun?
Haydi kalbini göster**